

US WENTE

BEWONERSBLAD VOOR ONZE HUURDERS

nr 102 | nazomer 2026

Pieter en Saakje van der Bij
Bijennest bij de voordeur
"mei fjouwer bijkes"

stichting
woningbouw
achtkarspelen

EMMY ELGERSMA

Lege woningen: wie het mooi wil hebben, moet eerst een beetje pijn lijden

VOORWOORD

We kennen het allemaal. Het verlangen naar vakantie. Maar eerst moeten we werken om die vakantie te verdienen. Zo zou ik graag heel goed piano willen kunnen spelen. Maar dan moet ik eerst op les en veel oefenen. En dat is minder leuk. Bij een auto wacht ik eerst tot de onderhoudskosten te veel gaan stijgen. Dan ga ik op zoek naar een nieuwe. Eerst het zuur dan het zoet.

Zo gaat het ook met woningen. Alles wat ooit nieuw gebouwd was, wordt weer oud. Als de kosten te hoog worden om een woning comfortabel te maken, dan kiezen we voor sloop. Maar ook als die keuze is gemaakt, moet er nog heel wat gebeuren voordat de oude woning door een nieuwe is vervangen. En dus moeten we een tijd tegen oude leegstaande woningen aankijken. Met als prettig vooruitzicht dat het alleen maar beter kan worden. Eerst het zuur dan het zoet.

We vertellen eerst aan de huurder dat hun thuis wordt gesloopt. Dat zijn vaak emotionele gesprekken. Dan is het afwachten hoe snel de huurders naar een andere woning gaan. We houden rekening met ongeveer twee jaar. Als de huurders eruit zijn, zorgen we ervoor dat ook de beschermde beestjes (mussen, vleermuizen en zwaluwen) een ander adres zoeken. Dat duurt ook al gauw twee jaar. Ondertussen hebben we bekeken welke woningen we terug willen bouwen en hoe lang de gemeentelijke procedures zijn. Als het omgevingsplan gewijzigd moet worden, duurt dat weer een paar jaar. Als een vergunningaanvraag genoeg is, gaan we met de aannemer onderhandelen. En als we een goede prijs hebben afgesproken, gaan we slopen en zo snel mogelijk nieuwe woningen bouwen. Tenminste als er ook stroom geleverd kan worden, want het is te druk op het net. Anders wachten we weer. Eerst het zuur dan het zoet.

Tussen ons interne sloopbesluit en het zicht op mooie nieuwe woningen zitten dus enkele jaren. Helaas kan het dan niet anders en kijken we enkele jaren tegen leegstaande woningen aan die rijp zijn voor de sloop.

Je zou ook kunnen zeggen: wie het mooi wil hebben, moet eerst een beetje pijn lijden.

4

Jan van der Bij

Docent-instructeur EHBO
neemt na drie decennia
afscheid van SWA

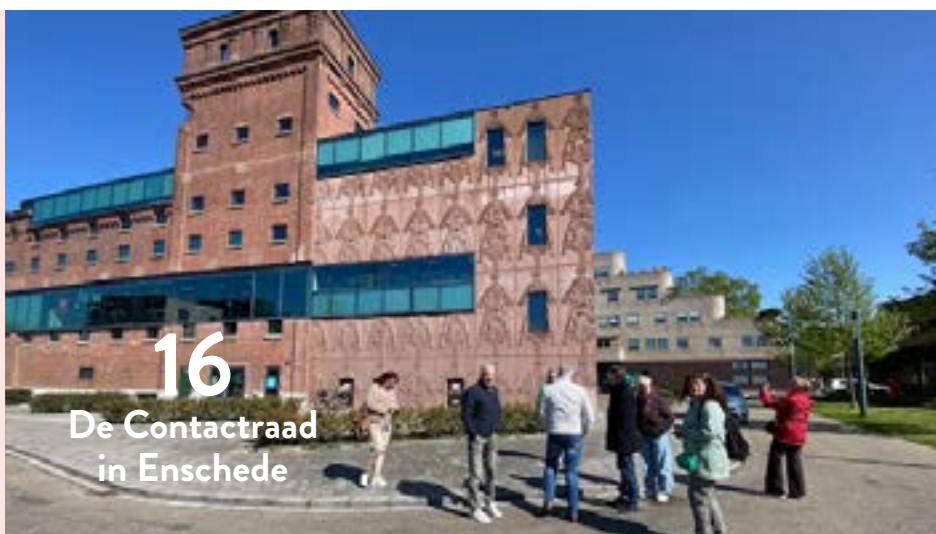
8

Binnenkijken bij Pieter en Saakje van der Bij

13

Schimmels aanpakken

Handige tips hoe je vocht
en schimmel kunt
oplossen en voorkomen

16

De Contactraad in Enschede

19

Nieuwbouw

En verder

- 7 Ongediertebestrijding
- 11 Telefooncentrale
- 12 Wist je dat?
- 15 Huur betalen
- 18 Prijspuzzel

‘De kultuer fan ‘e
wâldpiken past it
beste by my’

Docent-instructeur EHBO Jan van der Bij neemt na drie decennia afscheid van SWA

„Bliksems, de berenklaauw.” Het is even schrikken als de mannen van de onderhoudsploeg hun laatste EHBO-les bij Jan van der Bij (72) volgen. Onvergetelijk zijn de momenten die samen een soort memory-spel vormen. Ze moeten een foto van een plant zoals de berenklaauw of insecten zoals de bedwantsen of bijen bij het juiste tekstblad leggen. Op de tekst staan de gevolgen bij het in aanraking komen met het sap of de stekels van de plant of het gif van de diertjes. „By de berenklaauw binne de gefolgen grut, echt wol. Sjoch, it iene each hielendal opset en ticht. Wat in smoarge plant.”

Zien en ontdekken hoe de meest vreemde plekken op de huid ontstaan, is een voorbeeld van zijn aanschouwelijk onderwijs. Zo wijst hij bij de foto van een adderbeet op twee bijna identieke roodkleurige wondjes met beide wijsvingers naar zijn eigen gebit. „De adder hat oan beide kanten skerpe tosken en dy set hy by it biten yn de hûd.” De cursisten, naast de heren van de onderhoudsploeg ook de directie en het kantoorpersoneel, blijven geboeid hun les volgen.

Inkepingen

Een pleisterrol met een lengte van maar liefst vijf meter en een breedte van acht centimeter komt ter tafel. Aan de hand van een pleisterkaart kunnen ze een denkbeeldige wond aan een van hun ledematen afdekken. Als dit een vinger betreft, moet er bij het draaipunt een stukje worden weggeknipt. De precisiebeweging van de vinger blijft zo intact. „As jo hurd moatte, dan ha jo gjin tiid om te knippen. Dan komt de hiele pleister derom.” De roep van de een lokt na een korte stilte al snel een reactie van een ander uit. „Yn de wurkbus ha wy in rolle fan in heale meter. Wy kinne wol alfêst in oantal pleisters knippe sa’t dy op ‘e kaart steane. At der dan wat is, hoechst de skjirre net mear te brûken.”

Pindalong

Vanuit eigen ervaring en opgedane kennis legt Jan van der Bij aan het slot in klassikaal verband enkele netelige situaties uit. Wat te doen wanneer een kind zich verslikt in pinda’s? Hij wijst ook op het soms onverwachte vervolg zoals het veel later ontdekken van een longontsteking als gevolg van achtergebleven pindaresten. „Dy sitte earder yn de rjochter as yn de linker longpiip en werom is dat sa?” Het antwoord blijft uit, zodat hij opnieuw zijn eigen bron moet aanspreken. „De rjochter longpiip giet streekrjocht nei ûnderen, de linker by it hert hat in bocht.”

Speldje

Ruim 31 jaar heeft Jan van der Bij les gegeven aan medewerkers van SWA. Op 16 maart reikte hij ‘s ochtends een speldje uit aan René Kooistra voor diens 25-jarige periode als EHBO-er. Pas in 2036 zijn hier de volgende speldjes gepland. Het eerste contact tussen Van der Bij en SWA dateert uit de jaren negentig. „In bytsje freewhee by in workshop yn it pand oan doedestiids de Mûnestrjitte”, zo vertelt hij in een terugblik.

‘BY IT LESJAAN WOL IK NET BOPPE DE MINSKEN STEAN, MAR DER TUSKEN.’

Brede interesse

De eerste examens voor SWA-medewerkers op basis van zijn lessen zijn dertig jaar geleden afgenomen. Volgens vast patroon moeten de cursisten tweemaal per jaar zich laten bijspijken. „En, dat jildt ek foar my”, vult Van der Bij direct aan over zijn docentschap. Naast zijn lesmateriaal heeft hij zich als instructeur en docent vooral laten leiden door praktische ervaringen op een onverwacht breed terrein: „Ik bin myn wurksume libben ea begûn as offset-drukker”. Jarenlang is hij bijrijder geweest als vrijwilliger op een ambulance in de streek. In 1978 behaalde hij zelf zijn EHBO-diploma dat in 1984 van een instructeursdiploma werd vergezeld. Sindsdien heeft hij EHBO-cursussen gegeven, BHV-trainingen verzorgd bij een zestiental brandweerkorpsen, scenario's voor oefeningen geschreven

een grote verzameling EHBO-spullen verzameld. Een reeks instructieboekjes vanaf 1915 tot 2006 heeft hij bijna compleet.

Voor zijn bestuurderswerk, op zowel lokaal als landelijk niveau, kon hij altijd rekenen op een sterk thuisfront. Dankzij hun tomeloze en liefdevolle inzet ontvingen Jan en Dineke van der Bij dan ook de Dr. Tilanus-onderscheiding in 2023 van het landelijk hoofdbestuur. Jarenlang is hij voorzitter geweest van het district Friesland. „De kultuer fan de wâldpiken past it beste by my. Ik bin op 't lêst ek in wâldpyk. By it lesjaan wol ik net boppe de minsken stean, mar der tusken. En, der moat al wat humor by.” Over zijn diploma's, oorkondes en speldjes kan hij dan ook kort zijn. „Thús haw ik wol in doaze fol speldsjes.”

Warme tip

Blijf in je rol. Op basis van zijn decennialange ervaring als EHBO'er geldt dit voor Jan van der Bij bij zijn afscheid wel als dé les die hij overeind wil houden. „Yn panyksituaasjes is it gauris sa dat elkenien wol tinkt te witten hoe't it moat of kin, mar as EHBO'er moatte jo hoek hâlde. Jo ha in diploma, om't jo derfoar leard ha. Noait oer jo hinne rinne litte. Ek al witte jo it even net mear hiel seker wat te dwaan, dan spylje jo mar dat jo it seker witte. Stean foar jo saak.”

SLIMME TIPS TEGEN PLAGEN

Voorkomen is beter dan bestrijden

Uitleg symbolen

- Nestplek en/of voedselbron wegnemen
 Handmatig verwijderen
 Natuurlijke vijand inzetten
 In val lokken met lokoois
 Ventileren
 Obstacle plaatsen
 Weglopen*

MIEREN

- Etenesresten
- Resten van zoete dranken
- Vullins
- Overbodige tegels
- Geurspoor wegpoetsen (Kokend) water
- Stroop (binnen)
- Een omgekeerde bloempot met aarde (buiten)
- Komkommerschillen of -schijfjes
- Koffiedik
- Kalk

MUIZEN

- Etenesresten
- Kat
- Pindakaas
- Chocolade
- Havermout
- Dicht kieren
- Afgesloten voedselvoorraad
- Peper
- Kattenharen

ONKRUID

- Stoep regelmatig wegen
- Grindpad harken
- Schoffel
- Voegenkrabber
- Onkruidbrander
- Kokend water
- Cacaodoppen
- Bloemschors
- Bladbedekkers
- Anti-worteldoek

GROENE AANSLAG

- Overbodige tegels
- Stoep regelmatig wegen
- Heet water
- Hoge drukspuit

MUGGEN

- Stilstaand water
- Vliegenmepper
- Spinnen
- Klamboe
- Horren

FRUITVLIEGJES

- Rottend fruit
- Alcoholresten
- Groente-, fruit- en tuinafval
- Spinnen
- Azijn
- Suiker
- Gist
- Ventileren

ZILVERVISJES EN PAPIERVISJES

- Dicht kieren en naden in behang
- Spinnen
- Zilvervisjes: Stevig opgerolde krant met elastiek eraanheven*
- Zilvervisjes: Vochtige witte katoenen doek met gipspoeder*
- Zilvervisjes: Doorgesneden aardappel in open plastic zak*
- Luchtvochtigheid onder 50%
- Temperatuur onder 20°C
- Papiervisjes: Papier afgesloten opbergen

SLAKKEN

- Egels
- Vogels
- Bier
- Druvensap
- Citrusvrucht
- Eierschalen*
- Cacaodoppen*
- Koffiedik*
- Salie
- Tijm
- Knoflook
- Goudsbloem
- Lavendel

WESPEN

- Weglokken met
- Fruitballet
- Bier met limonade
- Vlees
- Horren
- Vliegengordijn
- Citroen
- Kruidnagel
- Geranium
- Oud wespennest

SPINNEN

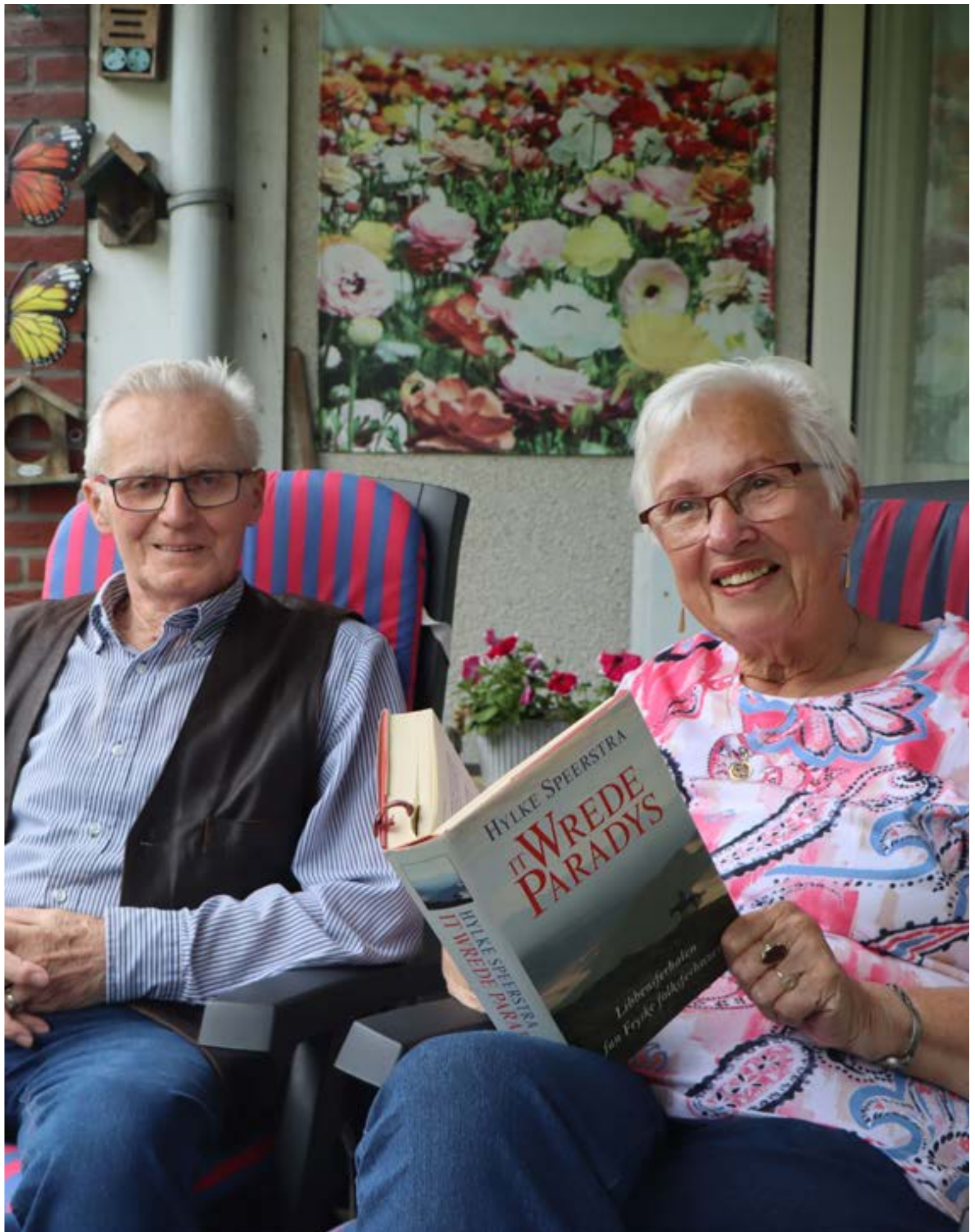
- Insecten
- Insectenverplaatser
- Vogels
- Ventileren
- Horren

Koester spinnen want ze zijn je vriend tegen plaaginsecten zoals fruitvliegjes en muggen

*Valt te proberen

Meer uitleg over deze tips tegen plagen? Kijk op www.milieucentraal.nl/plagen

milieu
centraal

HUISNUMMERPLAATJE GESLOOPTE WONING
STAAT VAST IN VENSTER APPARTEMENT STATE

Bijennest bij de voordeur “mei fjouwer bijkes”

Vijftig is een magisch getal. Voor Pieter en Saakje van der Bij staat het cijfer 50 als huisnummer voor een heel verhaal. Na zesenvijftig jaar namen ze van hun tussenwoning aan de Halbertsmastraat in Buitenpost gedwongen afscheid. In hun huurappartement in Boelensstate blikken ze terug op ook het belang van een simpel ogend blokje hout met een herinneringstekst en het oude huisnummerplaatje in de gleuf.

„Wy ha altyd nûmer fyftich hân.” Vanaf hun trouwdag 10 december 1964 tot 18 januari 2020 is het echtpaar Van der Bij, aanvankelijk met dochters Maaïke en Petra, woonachtig geweest in hetzelfde huurhuis. De noodzakelijke sloop vanuit zowel bouwtechnisch als financieel oogpunt viel dan ook rauw op hun dak. „It hûs wie licht boud mei as gefolch dat de energyrekken heech wie. Mar wy wiene bliid mei ús plakje oan de râne fan it doarp. Wy ha yn de begjinjierren Bûtenpost oan dy kant groeien sjoen as earste bewenners.”

Koffiepauze

Wisselspanning is in de kern de meest bondige omschrijving voor gevoelens en herinneringen die voor hen aan deze woning zijn verkleefd. „Moatst even by de baas komme”. Zo luidde in de herfst van 1964 de spannende opdracht voor Pieter van der Bij tijdens de koffiepauze in de kantine van Enitor als zijn werkgever. „Meastal is dat in foarteken fan in min berjocht, mar direkteur Schootstra sei my in hûs ta. Ik wit datsto graach trouwe wolst en ik haw in hûs foar jim.”

Enitor beschikte indertijd aan De Schepperstraat over eigen woningen. In overleg met SWA bleek tot zijn en later hun grote verbazing een keurige nieuwbouwwoning geregeld te zijn. „Mynhear, dat hûs is folle grutter as de huzen fan it fabryk en de hier sil ek wol heger wêze”, zoïets zal Pieter als 26-jarige medewerker hebben ingeschat. De Enitor-directie gunde evenwel hen een woning met vier slaapkamers en stelde zelf voor het huurverschil bij te passen!

Boerenbrulloft

Met een blij gemoed stapten Pieter en Saakje op 10 december 1964 dan ook in het huwelijksbootje. Folkert van der Meulen reed hen als bruidspaar na een klinkend feest naar hun eerste woning. „Wy ha in geweldich moai feest hân mei de Sambrinco's mei Henk van der Heide fan Dokkum as muzykband. Letter sei ien ris: it wie eins foar arbeiders in boerenbrulloft.” De mooie spanning bij het over de drempel sjouwen van zijn meisje als vrouw wisselde zich veel later af met zorgen over de temperatuur. „Doe wiene

der noch echt strange winters”, zo geeft Saakje van der Bij als voorzet. „Tink marris oan 1963. Inkele jierren letter hiene wy by 't winterdei tekkens foar de ruten tsjin de strûpstjerrende kjeld.”

Nootjes 4&5

Aansluiting op het gasleidingnet kwam pas begin jaren zeventig aan de orde. De slaapkamers waren tot die tijd niet voorzien van een verwarmingssysteem. In de woonkamer werd de centrale kachel gestookt met kolen. „Mei turf om it fjoer oan te setten en dêrnei wie it swarte brânstof: noatjes 4 en 5”, herinnert Saakje zich. Als 23-jarige wisselde ze ringen met de drie jaar oudere Pieter. Op die leeftijd moest ze in de winterdagen af en toe, met de slaapmuts, naar beneden voor het controleren van de kachel. „Moarns betiid woene jo wol warm sitte.”

Rood/grijs

Dankzij het overschakelen op gas kon eind jaren zeventig in twee slaapkamers een gaskachel voor de twee studerende dochters worden geregeld na in de keuken hierin al te hebben voorzien. Voor de eigen slaapkamer werd er een elektrische plintkachel aangeschaft. „In oare ferwaarming wie doe in hiele ynfestearring.” Het echtpaar prijst zich nog aldoo

gelukkig met de keus voorafgaand aan hun huwelijk elke gulden opzij te leggen met spaarzaam gedrag. „Wy ha beide altyd sparre foar in goeie ynrjochting. Yn it foar ús grutte hûs koene wy mei dêrtroch alle fertrekken fuort ynrjochtsje. Skoanheit sei alris: jimme hawwe it moai foar elkoar. Dy wurden bliuwe jin altyd by”, vertelt Pieter van der Bij in een gesprek waarbij zelfs het rood-grijze tapijt op de trap ter sprake komt. „Read foar it lizzend tapijt en dan om en om ôfwiksele mei griis as steand tapijt.” Bij dit oog voor detail komt bijna als vanzelfsprekend ook de kelder in beeld. „Elke winters setten wy dêr de wekflessen mei griente yn en seis kistjes mei sels sochte ierpels fan de klaaigrûn.”

Hoe no?

Het is voorstelbaar dat een echtpaar dat 56 jaar op hetzelfde adres lief en leed met elkaar, familie, vrienden en buurtgenoten heeft gedeeld bij een overgang naar een andere woonsituatie even stil is. „Sloop fan dy huzen wie op termyn wol te foarsjen oan de Halbertsmastjitte fanwegen de lichte bou, mar jo moatte ek fierder. Hoe no? “Het bezoek van twee SWA-medewerkers met een verhuisbericht (“net sa’n moai berjocht”) aan hen heeft indertijd diepe indruk gemaakt. Tot hun verrassing volgde er na een paar weken

Telefooncentrale

Bel je met ons kantoor? Dan hoor je eerst een keuzemenu. Je wordt dan direct doorverbonden met de juiste afdeling. Hieronder lees je bij welke afdeling je terecht kunt.

KEUZEMENU

1 Afdeling onderhoud (technische dienst)

Hier kun je terecht voor alle vragen over technische zaken, zoals bijvoorbeeld reparatie aanvragen, woninginspecties, planmatig onderhoud, toestemming vragen voor een woningaanpassing of het plaatsen van een carport, garage of andere aanbouw en vragen over vastgoedbeheer.

2 Afdeling Administratie

Hier kun je terecht voor alle vragen over financiële zaken, zoals bijvoorbeeld over een huurbetaling, automatische incasso, betalingsherinnering, betalingsregeling, openstaande factuur, huurverhoging een huurspecificatie of een verhuurdersverklaring.

3 Afdeling Verhuur

Op deze afdeling kun je terecht voor alle vragen over huisvestigingszaken, zoals bijvoorbeeld het inschrijven als woningzoekende en het opzeggen van een huurcontract. Kortom vragen over woningen die beschikbaar komen, hoe je kunt reageren op het woningaanbod, woningtoewijzingen of nieuwbouwwoningen. Ook bewonersoverlast kan gemeld worden via de afdeling Verhuur.

4 Overige vragen

Kun je geen keuze maken uit bovengenoemde opties, kies dan 4, zodat we je door kunnen verbinden met de juiste afdeling.

een tegenovergestelde boodschap: „Wy ha in hûs foar jim.” Ze waren uit voorzorg overigens toen al ruim twaalf jaar ingeschreven als woningzoekenden. Voor hun verhuizing naar Boelensstate beleefden ze enkele akelige nachten vanwege vandalisme in de buurt. „Yn 't lêstoan haw ik ûnder op in stoel sliept en mei de lampe oan. By de leechsteande huzen om ús hinne waarden de glêzen ynsloen. It mei net, mar it bart.”

Historie

In Boelensstate blikken ze in een bloemenrijke terrasomgeving en bij een blokje hout terug in een sfeer van tevredenheid. Hun appartement is gelijkvloers, goed geïsoleerd en bij de voordeur leuk voorzien van een beschildering van Het Bijennest van schoolmeester/tekenaar Van der Bij. „Yn totaal fjouwer bijkes.” Wanneer hun kinderen en kleinkinderen op bezoek komen, mogen ze dankzij een vereniging van statebewoners gebruik maken van een logeerkamertje. „Elk hat dan syn eigen romte. It is hjir sa moai as wat en wy ha in moai balkon.” Als fervent lezer van vooral Friestalige boeken geniet zij hier na, terwijl Pieter zich graag doende houdt met het ophalen van de historie. Aan die geschiedenis zijn voor hem (zie foto op vorige bladzijde) een twintigtal elfstedentochten per fiets verbonden. „Elk jier by thúskomst kaam der wer in medalje by”. Ook die medailles verhuisden uiteraard mee, evenals een nu gestolde herinnering. „It hierhûs oan de Halbertsmastrijtte is ús yn de jierren sântich ea oanbean foar f 29.000 as keappriis. Wy sieten yn in tuskenwente en de hoekhuzen moasten f 31.000 oplevere. Mei sokke prizen fregest dy ôf wer't de tiid bleaun is.”

WIST JE DAT?

Het aanvragen of stopzetten van toeslagen is gratis

Toch betalen veel Nederlanders hier wel voor. Dat komt omdat ze onbedoeld gebruikmaken van commerciële bemiddelingssites. En dát komt omdat die sites hoog in de zoekresultaten van Google staan. Wil je huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderopvangtoeslag of kindgebonden budget aanvragen of stopzetten? Of je gegevens wijzigen? Doe dat dan gratis op de officiële site van de belastingdienst: www.toeslagen.nl.

Zwaaaaaaaaiiiii

Wist je dat sociaal contact de belangrijkste voorspeller is voor gezond ouder worden? Om gezond ouder te worden is contact met anderen zelfs belangrijker dan dagelijks bewegen of stoppen met roken. Een simpele manier om dat contact laagdrempelig op gang te brengen, is zwaaien. Een klein gebaar met een groot gevolg, namelijk het maken van contact. Een klein geluksmomentje verpakt in een begroeting.

Afgelopen maand ging het flink mis

'Twee kinderen zwaargewond bij ongeluk met barbecue in Breda' schreef NOS Nieuws. De brandweer waarschuwt om barbecues nooit aan te steken met vloeistoffen zoals spiritus of wasbenzine. Bij het openen van een fles met brandbare vloeistof komt namelijk meteen een gaswolk vrij. Die zie je niet, maar die ontploft wel als er een vonkje bij komt. Daardoor ging het mis in Breda. Voorkom ongelukken en gebruik alleen aanmaakblokjes of aanmaakgel als je de barbecue aansteekt. (Zorg je er wel voor dat jouw burens geen last hebben van de rook?)

60.000

In Nederland vieren ruim 60.000 kinderen hun verjaardag niet

Zij komen uit gezinnen die in armoede leven. Die hebben geen geld voor taart of gebak. Gebakplaats zorgt dat deze kinderen wél een verjaardagstaart krijgen. Daarvoor zijn wel vrijwilligers nodig, die af en toe een taart willen bakken. Of een cake. Of cupcakes. Lijkt jou dat wat? Kijk op www.gebakplaats.nl hoe je je aanmeldt als hobbybakker. En hoe je een kind ongelooflijk blij maakt.

Schimmels aanpakken

Schimmels in de woning zijn erg vervelend en in sommige gevallen zelfs schadelijk voor de gezondheid. In de vorige Us Wente vertelden we over de vier V's om schimmel in huis aan te pakken. Dit zijn vier dingen die je zelf kunt doen:

- ✓ **Verwijderen**
- ✓ **Ventileren**
- ✓ **Vocht beperken**
- ✓ **Verwarmen**

↪ bijvoorbeeld door minder lang te douchen, koken met afzuigkap aan, minder huisdieren, etc.

Hoe haal je schimmel weg?

- Een kleine plek kun je zelf schoonmaken met een sopje met soda (5 gram soda in 1 liter water).
- Breng het sopje aan op de schimmelplek. Je kunt het ook met een plantenspuit op de plek spuiten.
- Poets na 30 minuten de plek met een schone droge doek.
- Je kunt ook een spuitbus tegen schimmel gebruiken. Lees eerst de gebruiksaanwijzing goed door.
- Was stoffen met schimmel zo heet mogelijk. Gaan de schimmels er niet uit? Vervang de stoffen.
- Is de schimmel verwijderd? Dan kun je de plek verven met een vlekkenvoorstrijkmiddel of witte grondverf.

Vocht en schimmel oplossen en voorkomen

Koken

Zet tijdens het koken en afwassen je mechanische afzuiging in hoogstand en open, indien aanwezig, het ventilatierooster of klepraam. Na het koken of afwassen kun je kortstondig een raam openen. Zo wordt het vocht zo snel mogelijk afgevoerd en verdwijnt de kooklucht.

Badkamer

Zeker als gezin produceer je al snel veel vocht, bij meer dan 90 minuten per huishouden per week douchen neemt de kans op vocht en schimmelvorming toe. Door de vochtproductie te beperken bespaar je jaarlijks op water- en gaskosten!

Tijdens het douchen

Houd de badkamerdeur dicht en zet de mechanische ventilatie in de badkamer op de hoogste stand.

Na het douchen

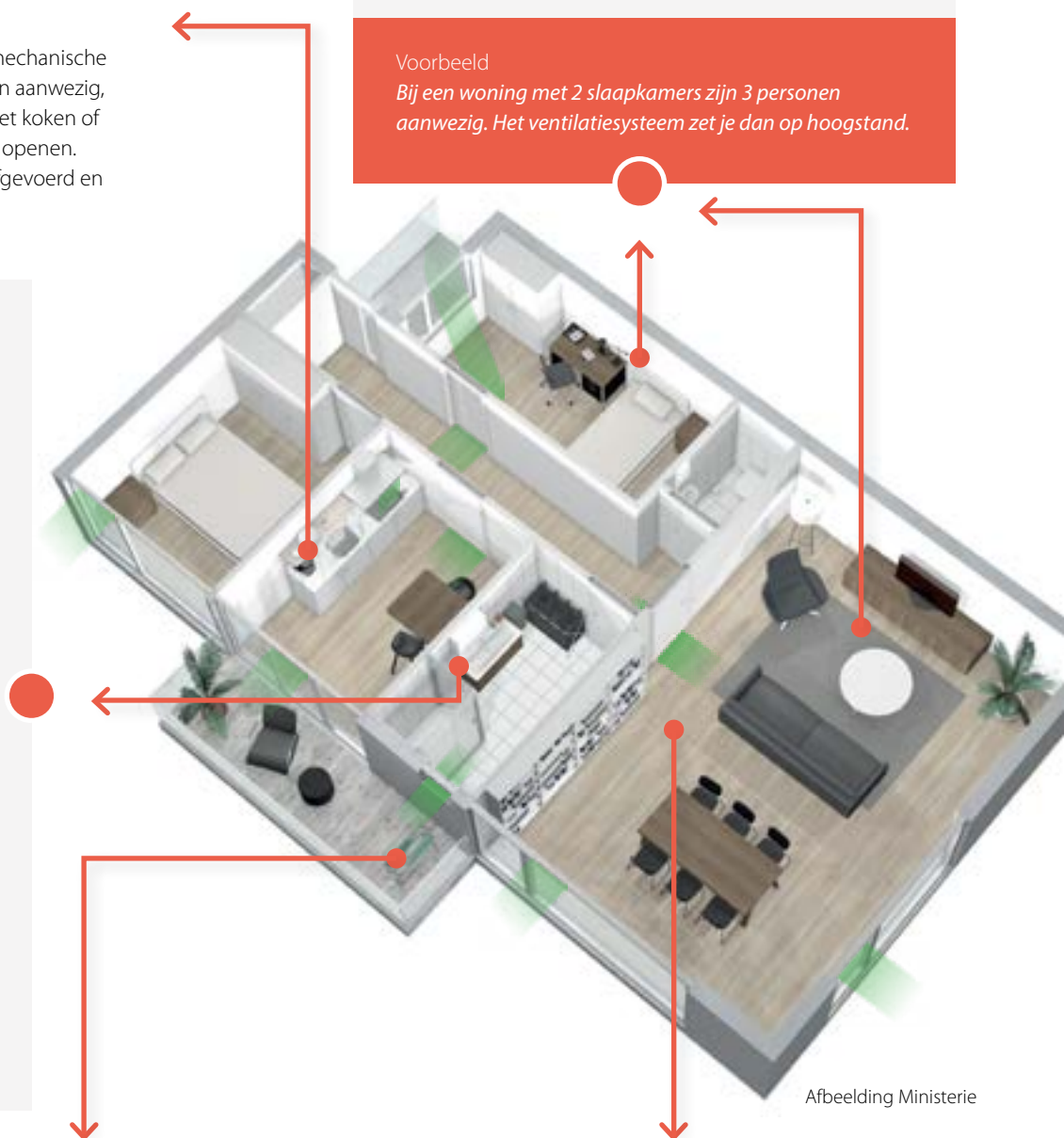
Laat de afzuiging in hoogste stand staan tot 1,5 uur of open een raam. Je kunt ook de hele dag je mechanische afzuiging op de middenstand laten draaien. Neem na het douchen de wanden en vloer af met een wisser.

Ventileren woon- en slaapkamer

Zorg voor frisse en droge lucht in jouw woonkamer en slaapkamer(s). Open roosters of hooggeplaatste klepramen in de vertrekken waar personen aanwezig zijn en zet je ventilatiesysteem aan, ook tijdens het slapen. Zet het ventilatiesysteem in hoogstand als de bezetting gelijk of hoger is dan het aantal slaapkamers in de woning en anders in de middenstand.

Voorbeeld

Bij een woning met 2 slaapkamers zijn 3 personen aanwezig. Het ventilatiesysteem zet je dan op hoogstand.

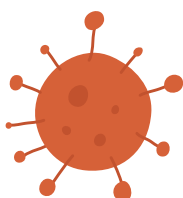
Afbeelding Ministerie

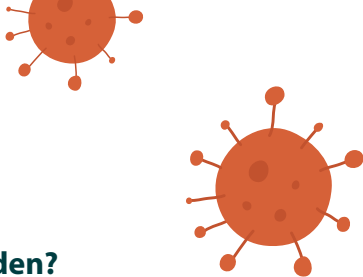
Wassen

Droog de was buiten. Dan komt er minder vocht in je woning. Kan jouw was niet buiten hangen? Lucht dan extra door twee ramen tegen elkaar open te zetten. Houd de ventilatieroosters open. Dan kan de waterdamp je woning uit.

Mechanische ventilatie

De vochtige lucht moet eruit. Zet de knop bij aanwezigheid minimaal op middenstand. In geval van geurtjes of veel vocht in je woning zet je de mechanische ventilatie op hoogstand of lucht de woning door de ramen gedurende circa een kwartier open te zetten.

Blijf je vocht en schimmelklachten houden?

Mocht de situatie niet veranderen en je blijft vocht en schimmelklachten houden, dan neemt je contact op met SWA. SWA handelt jouw klacht af volgens een vaststaande werkwijze, een protocol. Het doel van dit protocol is het waarborgen van de gezonde en veilige woonomstandigheden van de huurders door vocht- en schimmelproblemen tijdig op te lossen, de klacht met afhandeling uniform te registreren en te voldoen aan de zorgplicht terwijl bij de afhandeling zorgvuldig met de huurders wordt gecommuniceerd.

In het kort omschrijft het protocol de volgende werkwijze.

Nadat je contact hebt opgenomen met SWA en de klacht hebt voorgelegd:

- ontvang je een ontvangstbevestiging;
- wordt bepaald of het spoedeisend is;
- wordt een inspectie ingepland en uitgevoerd, zo nodig met achterlating van dataloggers (dat zijn apparaatjes die vocht en CO2 meten);
- wordt de huurder voorgelicht over de invloed van het eigen gedrag op vocht- en schimmel;
- wordt bij de inspectie de vermoedelijke oorzaak vastgelegd in een rapport;
- wordt indien nodig een specialist ingeschakeld om de oorzaak vast te stellen en advies uit te brengen, zo nodig met achterlating van dataloggers;
- worden zo nodig tijdelijke noodmaatregelen genomen;
- wordt indien nodig aanvullend onderzoek door de specialist verricht;
- worden de bouwkundige en/ of technische oorzaken en/ of verkeerd bewonersgedrag vastgesteld;
- worden herstelmaatregelen uitgevoerd of wordt bewonersgedrag verbeterd;
- wordt een inspectie met eventuele vervolgmetingen ingepland om de gevolgen van de herstelwerkzaamheden en/ of verbeterde bewonersgedrag vast te stellen en te beoordelen of meer onderzoek noodzakelijk is;
- wordt na een succesvolle aanpak een controle uitgevoerd uit nazorg.

HUUR BETALEN PER AUTOMATISCHE INCASSO

De meest betrouwbare manier van betalen is de automatische incasso. Vele huurders kennen al het gemak van het betalen via automatische incasso, het voordeel is dat u altijd op tijd betaalt. Belangrijk bij de automatische incasso is natuurlijk wel dat het saldo op uw bankrekening voldoende is.

Heeft u nog geen automatische incasso, maar wilt u dit wel graag? Bel en machtig ons om de huur automatisch van uw rekening af te laten schrijven. De afdeling bewonerszaken is bereikbaar van maandag tot en met donderdag van 8.00 tot 12.00 uur en 13.00 tot 14.30 uur en vrijdagochtend van 8.00 uur tot 12.00 uur via telefoonnummer (0511) 549511. Een machtiging kunt u altijd zelf weer intrekken. Als u het niet eens bent met het afgeschreven bedrag kunt u het ook terug laten boeken. Daarna behoort u er wel zelf voor te zorgen dat het juiste huurbedrag alsnog wordt overgemaakt.

Wijzigingen doorgeven

Verandert uw bankrekeningnummer? Laat dit ons dan voor de vijftiende van de maand weten zodat wij de juiste gegevens in ons systeem kunnen opnemen. U doet dit door een mail te sturen naar huur@swa.frl. Vermeld in deze mail ook duidelijk uw naam, adres en het oude bankrekeningnummer.

EEN REIS VOL INDRIKKEN

De Contactraad in Enschede

Het is een vaste prik op onze kalender: de tweejaarlijkse reis van de Contactraad. Dit doen we gezamenlijk met de leden van het Management, de Raad van Commissarissen en de partners.

Op weg naar Enschede

Op dinsdag 21 april 2026 was het zover, om 07.30 uur vertrokken we met de bus van Paulusma richting Enschede. Rond 09.45 uur was het tijd voor de eerste geplande pitstop. Bij Van der Valk in Hengelo stonden de koffie en het gebak al op ons te wachten en konden we de benen even strekken, daarna ging de reis verder naar Enschede waar we om 11.00 uur arriveerden.

Indrukwekkend bezoek aan Roombeek

Hier stond een bezoek aan het voormalige vuurwerkkrampgebied in de wijk Roombeek op het programma. Vanwege de grootte van de groep werden we verdeeld over drie gidsen. Tijdens de rondwandeling kregen we een indrukwekkend beeld van de gebeurtenissen in 2000, die een enorme impact op de stad en de bewoners hebben

gehad. De verhalen van de gidsen maakten diepe indruk op alle aanwezigen.

Wat ons tijdens de rondwandeling door het vuurwerkgebied opviel, is hoe de wijk veranderd is. Waar voorheen hoofdzakelijk sociale huurwoningen stonden, zijn er maar weinig sociale huurwoningen teruggekomen. Het straatbeeld bestaat nu vooral uit koopwoningen en grote, kapitale villa's.

Lunch en kunst

Na deze indrukwekkende ochtend werd het tijd voor de inwendige mens en genoten we van een heerlijke lunch bij Sam Sam en daarna brachten we nog een cultureel bezoek aan het Rijksmuseum Twente waar tot 16-8-2026 een overzichtstentoonstelling was te bezichtigen van Pekka Halonen, een Finse kunstenaar.

Een geslaagde dag

Tegen 15.00 uur werd het weer tijd om richting Friesland te gaan en sloten we deze zeer geslaagde dag met prachtig weer af met een heerlijk diner bij De Pleats in Burgum. Op naar de volgende editie over 2 jaar.

UITNODIGING

Verkiezingsavond en Contactraadvergadering

Je bent van harte welkom bij de Verkiezingsavond en de Contactraadsvergadering op maandag 7 september om 19.30 in It Koartling, Schoolstraat 31 in Buitenpost.

Wie vertegenwoordigt jou in de Contactraad?

De Contactraad vertegenwoordigt de huurders van SWA en praat mee over onderwerpen die voor huurders belangrijk zijn. De leden komen uit verschillende dorpen en districten in het werkgebied van SWA. Tijdens de verkiezingsavond worden leden van de Contactraad gekozen of herkozen. Aansluitend vindt de Contactraadsvergadering plaats. Daar bespreekt de Contactraad actuele onderwerpen die huurders aangaan, zoals de prestatieafspraken met de gemeente, signalen van huurders en ontwikkelingen in de verschillende districten.

Agenda Verkiezingsavond

1. Opening
2. Mededelingen
3. Notulen Verkiezingsavond Contactraad 8 september 2025
4. Verkiezing/herverkiezing

District I: Boelenslaan-Surhuisterveen-Surhuizum

Dhr. J. Bos (kandidaatlid)

District II: Buitenpost-Gerkesklooster/Stroobos

Mw. Y. Homan-Lubben (herkiesbaar)

District III: Augustinusga-Drogeham-Harkema

Vacature

District IV: Kootstertille-Twijzel-Twijzelerheide

Dhr. W. Beerda (herkiesbaar)

5. Rondvraag
6. Sluiting

Pauze

Agenda Contactraadsvergadering

1. Opening
2. Mededelingen en ingekomen stukken
3. Notulen van de Contactraadsvergadering 11 mei 2026
4. Gastspreker Linda Tjoelker (gemeente Achtkarspelen)
5. Ledenwerving
6. Statuten
7. Inbreng Prestatieafspraken
8. Nieuws van Mw. Riedstra
9. Vragen/opmerkingen uit Huurpeil 2 en Huurwijzer 2
10. Nieuws uit de Districten
11. Rondvraag
12. Sluiting

Per gezin mag 1 oplossing worden ingestuurd. Personeelsleden en hun gezin zijn van deelname uitgesloten. Onder de juiste inzendingen verloten we prijzen van 1 x € 25 en 2 x € 15. De oplossing uiterlijk 1 december 2026 sturen naar info@swa.frl of Zwanebloem 5, 9285 LZ Buitenpost. Vermeld duidelijk jouw naam en adres. Veel succes!

SUDOKU

	4		1		5			3
		6			9			
5					4			
7	1		3		6		8	
3		5				1	6	2
		2		5				7
4		3		1		9	5	6
9			6	4	3		2	8
6					7		1	

Eenvoudig

		3			4		5	
1							3	2
						4		
		6						8
9	3	8				7	1	
				3			4	
6	1		8			2		
3	8	9	5				7	
7				6			8	

Moeilijk

Aanwijzing om een Sudoku op te lossen:

De cijfers 1 t/m 9 komen eenmaal voor per rij, kolom en vetomlijnd vierkant van 3x3 vakjes. De oplossing wordt gevormd door de cijfers van de blauwe rij en de cijfers van de groene rij. Veel plezier!

		6			9			
--	--	---	--	--	---	--	--	--

						4		
--	--	--	--	--	--	---	--	--

WINNAARS PUZZEL WINTER 2025

- € 25 Dhr. O. Boenstra, C de Roblesstrjitte 47 Kootstertille
- € 15 Mevr. T. de Jong, Lustenburg 29 Surhuizum
- € 15 Mevr. F. Postma, Molenstraat 19A Buitenpost

Bouwactiviteiten

EERST HET ZUUR Leegstand

Op dit moment staan er flink wat woningen leeg.

We wachten op groen licht om een groot deel van de leegstaande woningen te mogen slopen. Voor de omwonenden is dit natuurlijk zuur. We proberen zoveel mogelijk te voorkomen dat vandalen hun gang gaan bij leegstaande woningen (door ramen dicht te zetten, hekken erom heen te plaatsen, etc.). Dit maakt het er allemaal niet mooier op in de buurt. Maar het is helaas noodzakelijk om nieuw te kunnen bouwen. We hopen dat de buurt ook een oogje in het zeil houdt. Vooral als het gaat om jongeren die grenzen willen verleggen en stiekem in de woningen samenkomen. Het opvoeden van onze jeugd blijft ook buiten de voordeur nodig.

DAN HET ZOET Nieuwbouw

SWA heeft weer prachtige woningen opgeleverd aan de Piterpolle te Twijzel. Daardoor is het zuur gelukkig ook weer snel vergeten. We hopen dat de nieuwe bewoners zich snel thuis voelen en er met de omwonenden een fijne buurt van kunnen maken.

Voor nadere informatie over bovengenoemde projecten kunt u contact opnemen met de afdeling Verhuur.

TELEFOON- & CALAMITEITENKAART

Openingstijden
Maandag t/m vrijdag
08.30 - 12.00 uur

Kantooradres
Zwanebloem 5
9285 LZ Buitenpost

Contact
Telefoon 0511 54 95 11
E-mail info@swa.frl
Website www.swa.frl

Melding van reparatieverzoeken
Reparatieverzoeken kunt u elke werkdag van 08.30 - 11.30 uur doorgeven via **0511 54 95 11 (keuze 1)**. Ook via onze website www.swa.frl kunt u een reparatieverzoek indienen.

Acute storing
Wanneer er 's avonds of in het weekeinde een storing in de gasleiding, waterleiding of elektrische installatie ontstaat en **onmiddellijk ingrijpen noodzakelijk is**, kunt u bellen: **06 23 40 32 01**

Storing aan de centrale verwarming
Bij een storing aan uw centrale verwarming kunt u contact opnemen met: Energiewacht Groep **088 555 3000**

Rioolverstoppingen
Bij verstoppingen in rioleringen en goten kunt u contact opnemen met: RRS uit Stiens **058 257 6015**

Glasverzekering
Bij glasschade kunt u uitsluitend contact opnemen met:
Borger Augustinusga 06 224 401 44
Walda Surhuisterveen 06 421 555 91

VITENS
Klantenservice 0900 06 50
Storingen 0800 03 59

Belastingdienst
Huurtoeslag 0800 05 43

Nationaal Storingsnummer
Gas en stroom 0800 9009

TELEFOONKAART

Handig voor in de meterkast: de telefoon- & calamiteitenkaart van SWA. Zo heeft u altijd de belangrijke telefoonnummers bij de hand in geval van nood of een vraag.

www.swa.frl